

INNHold

- Insektbekjempelse
- Vekstregulering i grasarter og rødkløver
- Borgjødsling i rødkløver og hvitkløver
- Pussing i hvitkløver
- Vanning til frø
- Husk sprøytevask

Vi repeterer ingressen fra sist uke: Varmt vær gjør at utviklingen i frøengene nå går raskt. Mange aktuelle tiltak står for tur. I mange områder er det meldt lite nedbør den nærmeste perioden, og en kan fort få noe tørkestress i frøengene. Ha dette i minne når du vurderer vekstregulering. Har du vanningsmuligheter bør det gjøres nå, ved skyting er det for sent.

Insektbekjempelse

Siden den varme og tørre værtypen har fortsatt siden sist melding har faren for insektangrep bare økt. Værmeldingen tilsier fortsatt svært gode vilkår for alle insekter. Om du ikke har insektsprøytet frø eller kornåker på mange år (grunnet en helt annen værtype), bør du kontrollere enga jevnlig. Ved annen sprøyting, spesielt med vekstregulator, anbefaler vi generelt å vurdere å blande med insektmiddel. Fastac anbefales mot hvitaksmidd (30 ml/daa). Mot andre insekter er alle pyretroider likeverdige. På Nord-Østlandet meldes det om stor risiko for bladminerflue. Timotei og engsvingel har ca 2 leddknuter og nest siste blad er i hovedsak framme. Minering på øvre blad har større konsekvens enn minering på de første.

Les Frønytt nr 6 om vurderinger i de ulike artene: [Frønytt nr 6-2018](#)

Pass på de pollinerende insektene, unngå sprøyting av kanter!

Husk å sette igjen sprøytevinduer!

Nymfe av grastege i timotei	Skade av timoteiflue	Bladminerflueskade i engsvingel
		
Skade av hvitaksmidd i engrapp		Næringsstikk av bladminerflue i hvete

Vekstregulering og tørre forhold

Frørådgivere i NLR melder om stress i frøenger. Spesielt etter ugrasssprøyting med Hussar OD. Utfordringen er nå å få disse plantene i god vekst igjen før evt. vekstregulering. Mange enger ble også røft behandlet i fjor høst grunnet vanskelige innhøstingsforhold. Jordpakking med årets værforhold er en dårlig kombinasjon. Spesielt når nedbørsunderskuddet øker for hver dag ([Vanningsmodell VIPS](#)). I tillegg er tiden for CCC over og tiden for Moddus M/ Moddus Start går fort. Generelt anbefaler vi vekstregulering heller så raskt som mulig i stedet for å vente, da værmeldinga lover økende tørke videre utover. Vurder do-sestørrelse – se etiketter i [Plantevern-guiden](#). Siden det er store lokale variasjoner i nedbør og jordbunnsforhold (jordart og jorddybde) anbefaler vi å ta kontakt med din lokale rådgiver for mer presise vurderinger rundt vekstregulering.

Bilde: Markvandring hos Morten Senstad for Frødyrkerlaget i Hedmark og Oppland. Bjørn Molteberg i Strand Unikorn vurderer situasjonen i ei Vestar engsvingeleng.

Planlegg vekstregulering og borgjødsling i rødkløveren

Mens anbefalingen i de ulike grasartene er vekstregulering så raskt som mulig, anbefaler vi å vente i rødkløveren. Her har vi mer tid til disposisjon, og konsekvensen for manglende vekstregulering er ikke så tydelige. Vi anbefaler fortsatt bladgjødsling med Bortrac, men de kjøres i hver sin omgang. Moddus M: 100 ml Moddus/daa ved begynnende strekning, unntatt i Yngve, hvor det sprøytes noe seinere, ved begynnende knoppdanning. Bortrac: 150 ml/daa. For å unngå kollisjon med vekstregulering bladgjødsles Yngve tidlig og de andre sortene seinere enn vekstreguleringen.

Hvitkløver skal også ha bor

På samme måte som i rødkløver bør hvitkløver bladgjødsles med bor, bor er viktig for vekst av pollenslangen og nektarfylde i blomsten. Bor må derfor tilføres før blomstringen starter. Bruk 100 ml Bortrac/daa.

Pussing i hvitkløver

Det nærmer seg raskt at hvitkløveren får de første blomsterknoppene. Resultatene fra forsøkene med pussing og vekstregulering i hvitkløver har vist at dersom en pusses så snart en ser de første knoppene (som på bildet) vil ikke dette føre til stor avlingsreduksjon, men pussingen reduserer innholdet av annet kløverfrø i avlinga betydelig. Forutsetningen er at pussing gjøres med utstyr som knuser massen godt slik at det ikke blir liggende et lag som dekker enga etter pussing.

Pussing må ikke gjøres dersom det er tørt og ikke utsikter til regn!

Vatning

Frøenger, grasmark og høstkorn bruker nær samme vannmengde som potensiell fordampning, målt på enkelte værstasjoner. Vi anbefaler derfor å se på disse. Husk at vannbalansen aldri kan bli positiv – da renner vannet ut i grøfter.

En kort gjennomgang av vannbalansen i frødyrkingsområdene viser et underskudd på ca 45-60 mm. Avhengig

av jordart er da nær 50 % av tilgjengelig vann brukt opp. Ei frøeng bruker videre ca 3 mm vann pr dag. Førtartene har svært variabel rotutvikling, fra hvitkløver til bladfaks. Arter med minst rotsystem vil komme raskt i en fase der vann vil være begrensningen framover.

Har du tilgang til et vatningsanlegg anbefaler vi vatning nå, gjerne med 20-25 mm.

Figur: Fra forklaring til vanningsmodellen til NIBIO [NIBIO/vanningsmodell - hjelpedokument](#)

Klasse	Betegnelsen	mm tilgjengelig vann	mm i øvre jordlag
1	Meget tørkesvak	50	8
2	Tørkesvak	70	10
3	Middels tørkesterk	90	12
4	Tørkesterk	110	14
5	Meget tørkesterk	130	16

(Fra Vannplan 2.0, 1994)

Husk sprøytevask

Ved bruk av grasugrasmidler, spesielt Agil og Focus Ultra, minner vi nok en gang om viktigheten av god sprøytevask ved bruk av disse midlene, se etikettene. Slurv med dette kan få katastrofale følger i påfølgende kulturer som sprøyta brukes i.

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Østafjells	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissingen	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860